

DEĞİŞİRCİ HAREKET PAKETİ T.C. M.M. GRUP BAŞI
Tarih: 18.10.2018
Sayı: 2018/3006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4721 Sayılı Türk Medeni Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Erkan HABERAL
Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği
Esas Komisyon	Asalet
Tarih:	08 Kasım 2018
	Esas No: 2/1205

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİGİ
22 Ekim 2018
Numara:

TBMM
GELEN EVRAK
22 Ekim 2018
No: 370.398
EBYS'VE AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Soyadı kavramına tarihi gelişimi, işlevi, kazanılması, hukuki niteliği açılarından bakıldığında, soyadının uzun yıllar sadece erkekler için bir kimlik belirleme unsuru olduğu ve kadının soyadının genellikle ataya, babaya, kocaya bağlı olarak değiştiği görülmektedir. Kadınların tarih boyunca yaşamın birçok alanında olduğu gibi soyadı bakımından da görünmez kılındığına tanık olunmaktadır.

Bir kimsenin kimliğinin belirlenmesinde en önemli unsur soyadı, vazgeçilemez, devredilemez ve feragat edilemez, kişiye sıkı surette bağlı bir kişilik hakkıdır. Soyadı üzerindeki hak, mutlak haklardan olması nedeniyle herkese karşı ileri sürülebilen ve yasayla özel olarak korunan bir haktır. Bütün insanlar kanun önünde eşittir. Erkekler ve kadınlar eşit haklara sahiptirler. Hiç kimse cinsiyeti nedeniyle mağdur edilemez.

Kadın, doğumla aldığı soyadını evlenince terk etmek ve kocasının soyadını almak zorundadır. Daha sonra medeni halindeki her değişiklikte, boşandığında ve yeniden evlendiğinde kadın, soyadını her defa değiştirmesi gerekmektedir. Hatta evlilik devam ederken, kocasının evlatlık edinilmesi veya haklı sebeple soyadını değiştirmesi halinde, kocaya bağlı olarak kadının da soyadı değişmektedir.

Medeni halindeki değişikliğe bağlı olarak soyadını değiştirmek zorunda kalmaları kadınları mağdur etmekte 'kimlik sorunu' yaşamalarına yol açmaktadır. Özellikle yabancı ile evli kadınların, pasaport başta olmak üzere resmi belgelerde soyadı açısından yaşadıkları sorunlar göz ardı edilemeyecek derecede mağduriyete yol açmaktadır. Erkek ise doğduğu gün aldığı soyadını kural olarak yaşamı boyunca taşıma hakkına sahiptir. Soyadını ancak evlat edinilmesi ve haklı sebeple soyadını değiştirme talebinin kabul edilerek karara bağlanması durumlarında değiştirmektedir.

Günümüzde modern hukuk sistemlerinin istisnasız hepsinde temel ilke olarak kabul edilen kadın-erkek eşitliği ilkesinin hukukumuzda tam anlamıyla yerleştirilmesi gerekmektedir. Medeni Kanun'un 'Aile Hukuku' bölümünde evlilik yaşı, konutun seçimi, evlilik birliğinin yönetimi ve temsili, birliğin giderlerine katılma, yasal mal rejimi gibi konular eşler arası eşitlik esasına dayandırılmaktadır. Medeni Kanun'un bu bölümünde anayasal eşitlik ilkesine uymayan tek madde "Kadının Soyadı" dır. Kadınların toplumsal yaşamda tanındığı soyadını kullanmaya devam etmesi en doğal hakkıdır.

Kanun teklifimiz ile evli kadının evlenmeden önceki soyadını kullanması kadının kimlik ve kişiliğinin gelişmesine yol açarak, aile kurumunun eşitlikçi bir yapıya sahip olmasına katkı sağlayacaktır. Kadının evlilik öncesi sahip olduğu soyadının kullanılmasına izin verilmesiyle, evlilikte taraflar arasında eşitliği sağlamada küçük ama önemli bir adım atılması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile kadınların erkeklerle eşit haklara sahip bulunarak dilediği soyadını kullanabilmesi dilerse sadece evlenmeden önceki kendi soyadını kullanma hakkına sahip olması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 187 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ Kadın evlenmekle kocasının soyadını alabileceği gibi isterse kocasının soyadını almadan yalnızca kendi soyadını da kullanmaya devam edebilir ya da kocasının soyadı önünde kendi soyadını kullanabilir. Kadın evlendirme memuruna veya daha sonra nüfus idaresine yapacağı yazılı başvuru ile bu haklardan dilediğini seçebilir. Daha önce iki soyadı kullanan kadın, kocasının soyadını almak isterse bir soyadı saklı kalmak koşuluyla sonuna kocasının soyadını alabilir. ”

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.